

er niet meer
Geest! Israël
wie kan God
efden ze nog
zake van een

len ons in de
loegezegd en
licht gebracht
er dat leven,
n methode.
rd vuur; Hij
s in den mist
en ophouden
iten, dat Zijn
ontvanger en
oneert. Heeft
ontvanger, en
genade? Want
K. S.

EVEN

de prediking
uiteraard zeer
overzien? Wie
? Welke reeks
aangangen van
n het niet zijn.
producten van
de streek, met
en geacht kun-
52 nummers),
bijdragen voor
bij velen ver-
ken als ik een
an het verzoek
zullen er wel
at over de pre-
rechts na lang-
jn.

ewel toch wel
waarop tegen-

dergeteekende
met de periode
ing onder ons
worden. Ken
over heel de
ter, — en dat
n die andere
zijn. Er ver-
n, die, als ze
kerk, door een
lijk te spreken,
beder laten af-
s geweest, die
ange reis heen
wijzen te over,
redikant voor-
met de koffie

in versobering,
Allen van die
hap in de be-
age „meesters”
l constant, en
rkorte preeken
meesters” in de
n andere fac-
dan de betore

éns het geval
ek, schoon die
zijn (ik hoop
voorkomen te
verarming dan
op een vooruit-
den en heden
laden” zijn en
zij te zeggen
binnen gegeven,
en is dan ook
zegtrant. Maar
llen bovendien
ven ook. Moge
op verarming
dit bij anderen

mjdelijk is
reden, waarom
k maar excep-
te luistert, be-
menschen, die
emen” kunnen
itgewerkt. Het
is een groote
die er toe be-
gehoor slechts
at voetje voor
n; verbreedt;
zoo te zeggen,
tijd, zelfs aan
eganide in een

paar vluchtige pennekrassen zeggen, of het voor een „uitgezocht publiek” in een paar prikkelende kernspraken zeggen kan. Want wij hebben in de kerk geen (door menschen) „uitgezocht publiek”, doch een (door God) „uitverkoren geslacht”. En daar moet de prediker mee rekenen. Daarop moet hij „zich instellen” (het germanisme worde vergeven). Er is dan ook geen herderlijke breedtepraktijk (de breedtepraktijk broeder immers weidt zichzelf). Maar er is wel herderlijke breedte; wie niet langer over de stof „doet” op den kansel, dan hij het zou kunnen op den kathedraal, of achter den lessenaar, kortom, voor een publiek van bepaalde intellectuele structuur, loopt óók al weer gevaar, zichzelf in een deel zijner hoorders te weiden. Maar daartoe is het recht op Zondagmorgen tusschen 10 en 12 aan ons niet gegeven, evenmin als in middag- of avonddienst, waar de ééne heilige algemeene kerk onder het Woord vergaderd wordt. Een selectie van „tjijproevers” mag de prediker niet voor zichzelf begeeren. Hij mag zich er zelfs niet achteraf mee „troosten”, als hij constateert, dat zijn „gehoor” wel minder talrijk is, dan bij broeder Bloemrijk, of bij collega Galm, of bij vriend Lievevings-ideeënruike, of bij domineé Zilverstem, of bij een ander van de Orde der Popularen, maar dat het overigens een goede kern van getrouwen is, ik bedoel dan: nán het Woord getrouwen, de kern der gemeente, een kleine schare van discipelen-voor-het-leven. Want — kan die kleine bende niet nog groter worden? Is niet aan de kerk in de Schrift een aantal praedicaten verleend, welke feitelijk haar geheel als keurbende van profeten, priesters, en koningen doen zien? Is het niet, zelfs reeds onder het Oude Testament, een oordeel, als Jesaja zich in een door Prof. Ridderbos als periode van „geestelijk isolement” getypeerd tijdsgewricht (voor een tijd) móet retireeren op een selecten kring van „leerlingen” in bizonderen zin? Hoeveel te meer dan geldt dit in het Nieuwe Testament? Er is in elke massale opschuiving naar de dominees Guldenmond of Zwierig of Laatste-Mode-Citaat een groote demonstratie van zonden der gemeente (benevens van gezelde dominees). En voorzover die zonden in geding zijn, kan de prediker van het boven geschetste type, zich inderdaad troosten over de degelijkheid van zijn hoorders, die straks de ambtsdragers leveren (tenminste, als de gemeente niet heelemaal onder de plaag der Populairedecoratie in naam des volks verkomert). Maar overigens? Hij heeft zelf den laatsten man te zoeken, en voor hem plaats te bereiden onder den kansel. Die plaatsbereiding geschiedt dan ook vóór en onder kerktijd. In een herderlijken wil tot breedte, die een naar opening der Schrift verlangend volk den tijd laat, om „mee te komen”, als de voorganger de schatten des Woords gaat openleggen. Hij heeft zijnerzijds het „recht” (tevens „plicht”), geen andere eischen zich te laten stellen dan dien van „opening der Schriften”. Maar binnen de grenzen van dat verlangen rekent hij met allen. Het hoofdstuk der Liefde (1 Cor. 13) is vóór en na afgezet met concrete eischen, die alle in deze richting gaan. Arme gemeente, die meent, dat de eischen van 1 Corinthie 12 en 14 (bidden, om het te mogen uitleggen, den geest van den profeet aan den profeet onderworpen laten blijven, geen vreemde taal spreken) speciaal de dominees gelden. Want dat is niet waar. Degenen, die wat Paulus daar zegt zich hebben aan te trekken, zijn over heel den kring der gemeenschap van heiligen uitgebreid; men moet de hoofdstukken maar eens nalezen, en de Corinthische toestanden bestudeeren. Maar arme prediker ook, die niet zich voorhoudt, dat daarom óók hij er onder valt.

Heeft zoo elke preek, die waarlijk ontvouwing van Schriftgedachten is, die waarlijk uitlegging is, althans ze geeft, behoortlijken tijd noodig, dan staat te vreezen, dat opzettelijke inkorting van den preektijd tot effect hebben zal, dat onze menschen op den duur minder van den Schriftinhoud ontvangen, dan ons voorgelacht. En — want het is hier een hellend vlak — dat ze op den duur ook minder kunnen „verdragen”, „verwerken”. De Schrift is een spijze, die zelf zich leert eten; wie deze spijze onthoudt, neemt dus ook den eetlust, het opnemings-, het aannemingsvermogen weg. Er is hier een fatale wisselwerking; de predikanten beginnen in te korten, en de gemeenten willen straks niet anders. De predikanten geven te weinig, de gemeente begeert straks niet meer. Totdat er weer na conflict een reformatie komt; maar — laat zulk een dwang voor u niet noodig wezen.

Zoo zou ik willen pleiten, niet voor lange preeken, en ook niet voor korte, doch voor bepaling van den preekduur door den inhoud. Elke vooropgestelde binding, zowel naar den langen, als naar den korten kant, is fataal. De binding aan een zeker maximum van tijd worde bepaald door het uithoudingsvermogen der menschelijke aandacht in een vergadering, maar dan een geïnteresseerde vergadering, geïnteresseerd bij de opening der Schriften! De kerk weigert hier elk commando uit de regionen van psycho-technici, of zoo. Want de vergaderde kerk is niet te beschouwen als „een publiek”, zóó, als er overal een is. Gelijk de prediker verlangen mag, dat men van hem niets anders dan opening der Schriften eische en hij derhalve dient te weigeren, op één lijn met willekeurige „redenaars”, met „den redenaar überhaupt” te gaan staan (al moet hij de oratorische regelen niet verwaarlozen, zoo moet ook de aandacht bij wie Gods Woord willen komen hooren in een ontmoeting tusschen God en Zijn volk niet van te voren worden gedegradeerd, en gedenatureerd, door ze op één lijn te plaatsen met de-aandacht-überhaupt van publiek-überhaupt. Dit is niets anders dan de kerk be-

leedigen; onder zulke psychotechnische niveleerings-misdrijven door gaan ons de leerlingen van een of ander nieuw „heroïsme” of „idealisme” bij de jongste colonnes van neo-heidensche formatie beschamen, precies, zooals ze onze Zondagsscholen hebben beschaamd, voor wat de vitaliteit en de spanning betreft, door de hunne. Ze komen bij ons soms aandragen met Luthers: „hör' bald auf!”). Maar ze vergeten, dat hij dit tot hen zelde, tot wie hij eerst sprak, dat ze den mond goed en bewegten moesten opendoen, en frisch moesten zijn in hun optreden. Ze vergeten ook, dat van de preek in Lutherische landen niet is uitgegaan, wat in Calvinistische er door gewrocht is. En wat Calvinijn betreft, ze zeggen, dat die kort preekte. Toegegeven; maar primo zijn zijn vroeger gedrukte preeken langer dikwijls dan menige hedendaagsche, de nieuw gedrukte vooral, en secundo: laat men de datums der preeken eens nagaan: hoe vaak werd er in één week gepreekt? Men kan een korte bijbellesing, die vaak weerkeert, niet vergelijken met onze preeken, ééns per week.

† Is weer vacantie, waarin menigeen — vermoedelijk juist zij, die tegen lange preeken bezwaar hebben — in het buitenland vertoeft. Wat hebben zij allen daar niet kunnen ontdekken van de fatale gevolgen van verarming der prediking in het buitenland? Ze hebben 't waarschijnlijk „aan den lijve gevoeld”. Het zal ons moeite kosten, doorlopende moeite, de bijzondere voorrechten, die God aan Nederland gegeven heeft, te bewaren, en er aan te beantwoorden. Laat de preek een werkstuk blijven, en niet een opstelletje worden, dat ieder ontwikkeld gemeentelid ook zonder theologischen studiegang, even goed zou kunnen leveren. Laat het gereformeerde denken er in uitkomen, en heel den opzet beheerschen. Laat niet steeds het zelfde problemen-kringetje (speciaal dat van onze narigheidjes hier beneden) de aandacht der velen verslijten, en der enkelen vermoeien. Er is meer aan de kerk geopenbaard, dan dat er in onze verdrietigheden nog wel troost is te krijgen. Laat al wie „zeitgemäss” meent te zijn, als hij 't maar kort af doet, bedenken, dat beperktheid en beperking twee zijn. Beperkte preekers hebben zich nog niet beperkt. Tusschen een „kind zijn” en „een kind worden” is ook een reusachtig verschil. De één preekt over een scheurkalenderbladzijde een half uur, de ander kort den inhoud eener brochure in tot drie kwartier. In dat geval is nummer één lang-preeker, en nummer twee kort-preeker. Een decimeter Pressack bevat meer, dan 30 cM. leverworst, aangelengd met water en meel, en laat ons vooral niet naar hen luisteren, die met een mooie „parel” van hier en ginder aan komen slepen, doch naar hen, die de schatten des Woords opendoen en de heerlijkheid van het gereformeerde dogma, en van de heilsgeschiedenis en der belijdenis openleggen, zonder daarmee dogmatisten, of openbaringshistorici, of symbolici te worden, doch predikers blijvende, predikers bij de gratie Gods.

K. S.

1) Gauw uitscheiden!

LITERATUUR EN KUNST

Een zeer bijzonder boek.

Willem Kramer: Roelie. — N. V. Gebr. Zomer & Keuning, Uitg.-Mij, Wageningen.

Het aantal beschrijvingen van het kinderleven neemt nog voortdurend toe, en daaronder bevinden zich boeken, die tot de beste behooren van de tegenwoordige literaire productie. Elk daarvan draagt een eigen merk en hoewel zij globaal gerekend tot een zelfde soort literatuur behooren, loopt vergelijking meestal op onjuiste waardeering uit.

De jongste aanwinst in dit genre, „Roelie”, door Willem Kramer, onderscheidt zich wel buitengewoon van zijn soortgenooten. Want niet alleen is Roelie anders dan zijn kornuiten, omdat hij in Enkhuizen woont, een stil visschersplaatsje, waardoor milieu en taal geheel anders weer zijn dan in vorige romans van dit genre, maar zoowel om zijn auteur als om het thema is „Roelie” een bijzondere verschijning.

Het is immers wel een unieke gebeurtenis, dat een blinde een roman publiceert, een boek dat een zuivere weergave is van de werkelijkheid. Welk een rijke schat van herinneringen moet de schrijver bezitten, welk een fijn innerlijk onderscheidingsvermogen, om de werkelijkheid zóó te kunnen weergeven als hij het deed. Het enige, waarin dit boek zich uiterlijk van andere onderscheidt is de stijl waarin het is geschreven. Bijna uitsluitend komt de enkelvoudige zin voor, en zelfs wanneer logisch het zinsverband samengesteld is, wordt de hoofdzin van zijn bijzin losgemaakt. Zoodoende wordt een zeer eenvoudige, maar ook zeer heldere stijl verkregen, daar wegens de doorzichtigheid van het zinsverband geen enkel trekje verborgen blijft. Dit is ongetwijfeld een voordeel voor den lezer, daar de schrijver alles laat zien in zijn korte zinnen.

Wat de inhoud van dit boek betreft, geeft de auteur niet slechts een levendig, met humor ge-

Jezus Christus en ons Kerkelijk Beheer.

Eens heeft de Heiland in den tempel te Jeruzalem een plaatsje gekozen in de nabijheid van de schatkamer, waar de Commissie van Beheer zitting hield. Moest een aalmoes in stilte worden gegeven, zoodat de linkerhand niet mocht weten van de rechter, met de offeranden en de geloften was het anders gesteld. Deze behoorden in volle bewustheid te worden gebracht. Gansche hoofdstukken zijn er in den Bijbel aan gewijd om de offeranden op te sommen en ook dit is Heilige Schrift. De Christus is de schatkamer dan ook niet hooghartig gepasseerd, maar Hij heeft een der zittingen van de Commissie van Beheer bijgewoond (Markus 12:41-44). Hij heeft gezien hoe vele offeraars tot den priester naderden en hem mededeelden waarvoor zij hun gave wilden bestemmen. De godsmans oordeelde dan of het bedrag wel in overeenstemming was met het doel, alsook of de gift wel beantwoordde aan de afgelegde belofte. Het was alles ambtelijke, publieke dienst in het Huis Gods. Misschien is het niet alles vlót gegaan, dien dag. Mogelijk zijn daar offers afgewezen, die niet waren naar de reinheid des heiligdoms. Waarschijnlijk is daar ook wel onderhandeld en gemarchandeerd. Daar was wellicht een priester met flair om de collecte aan te bevelen, die streefde naar een offeranderecord. Daar zijn waarschijnlijk ook vele gevers geweest, die van pingelen wisten. Die de vraag geopperd hebben of al dat geld wel goed besteed en beheerd werd.

Ook de schatkamer is gewijde grond en het kerkelijk beheer heilige dienst, maar helaas, daar komt vleesch en wereld bij!

De Heiland heeft Zich verheugd dien dag, maar Hij heeft ook geleden. Hij was niet steeds blij als de priester verheugd was, want Hij wist: de Heere neemt menig offer niet aan! Zouden wij het daarom zoo permanent benauwd hebben in onze kerkelijke kassen? Zou het ook daarom kunnen zijn, omdat de Heere de afgepingelde centen niet van ons hebben wil? Omdat de God van Liefde de guldens en de briefjes weigert, die wij met een zuur gezicht aan Hem afstaan? „Wij, Gereformeerden, kunnen geven!” is een uitdrukking, die nog al eens uit onzen mond valt en uit onze pen vloeit. Zou de Heiland bij zulk een lofspraak niet vaak bedroefd het hoofd schudden en zeggen: „Neen, kinderkins, dat kunt gij niet!”

Er is dien dag goed gegeven! Vele rijken hebben veel geld geofferd. Daar nadert onder den droom gevers en geofsters een schuifelend wijfje! Een zieltje! Een door de armoede geteekende! Ook zij moet haar gave publiek maken: een duif, Eerwaarde!

Een duif! Heeft de priester getracht om haastig een glimlach achter de hand te verbergen? Heeft het publiek geginnegapt: Mensch wat hebben ze nu aan dien stommen duif van jou!

Het kan zijn. Maar zij heeft geloovig en blijmoedig haar ambtsdienst gedaan dien dag. Zij gaf alles wat zij had... een duif! Zij was niet van oordeel, dat de Vader der Weduwen slecht voor haar zorgde... maar een duif. Zij meende ook niet, dat zij niets te geven had en haar God niet dienen kon in Zijn Huis... maar een duif. Zij voelde zich niet als een uitgeschakelde, dit schuifelende wijfje kende zichzelf als een lidmate van de strijdende kerk. Het juichte in haar ziel: ik ben van de beweging! Broeder-in-Nood, Zuster-in-Zorg, kent gij dien troost?

Voor ons zou het een moeilijke vraag geweest zijn of deze weduwe goed heeft gedaan haar ganschen leeftocht in de schatkamer te brengen. Bij een rondgang door de Gemeente zouden wij haar mogelijk hebben overgeslagen. Of wij zouden goetlijk gezegd hebben: u behoort niet te geven! Zelfs ware het mogelijk dat wij streng haar bijdrage zouden hebben afgewezen: u mag niet geven. Maar God heeft haar offer aangenomen. En Jezus Christus heeft haar geclassificeerd onder de hoogst-aangeslagenen, onder de méér-vermogenenden. Zij heeft méér in de schatkist geworpen dan allen! sprak de Heere. Want de grootte van onze gave wordt bepaald door de grootte van ons geloof. En in het heilig Evangelie heeft de Heere ons gewezen op deze goede en getrouwe dienstmaagd, opdat wij Hem geloovig en blijmoedig zouden dienen in Zijn Heiligdom.

N. B.

kruid verslag van een jongensleven, maar het hoofdthema is het langzaam volkomen blind worden van een jongelje, dat reeds een oog miste.

Hoe gemakkelijk zou het geweest zijn de lezers te verteederen door een aandoenlijk, zielig verhaal. Maar het mooie van dit boek is, dat alle sentimentaliteit er vreemd aan is, dat er de reactie van het kind op zijn naderend onheil zóó in wordt beschreven, dat ieder voelt, dat deze volkomen natuurlijk is. Roelie wordt niet zwaarmoedig om zijn

lot, en evenmin aanvaardt hij het, zij het dan ook na strijd. Was dit zoo geweest, de kleine hoofdfiguur zou slechts medelijden opgewekt hebben en deze Roelie vindt niets zoo verschrikkelijk als dat. Hij gevoelt de deernis van volwassenen met zijn toestand als een beleediging, een achterstelling bij anderen. En Roelie wil niet minder zijn, hij zal geen nietsnut zijn, voorwerp van hoon en spot van zijn speelmakers en van medelijden voor oudere menschen. Zijn heele jongenshart komt er tegen in opstand.

Deze opstandigheid, de booze drift, die spot van onbarmhartige makers met treiteren betaald en misbruik maken van zijn slecht zien beantwoordt met soms geraffineerd gesar, maakt het boek zoo diep-menschelijk. Roelie is heelemaal geen brave jongen, die heul en troost bij zijn moeder zoekt, maar een echte kwajongen, die soms listig gebruik maakt van den angst van zijn moeder om haar hulpeloos kind, om straf te ontloopen, als hij weer eens kwaadaardig wraak genomen heeft op scheldende vriendjes. Roelie is geen vroom jongetje, dat lijdzaam zijn lot verbeidt, maar hij is vroom in zijn verzet, in zijn vurig bidden om behoud van zijn eene oog, opdat hij niet minder zal zijn dan anderen.

Hoe weinig beseffen wij in het gewone leven de blijdschap van het mogen genieten van het schoon geschapene. Roelie beseft het evenmin als een voorrecht, maar hij vecht om te behouden, wat voor ieder de meest gewone zaak is en die hij straks zal moeten missen, waardoor hij minder zal zijn dan anderen, minder zelfs dan zijn domme, gemeene vriendje Kees. En dat is voor hem het erge.

Het boek is sterk concentrisch geschreven, steeds blijft Roelie het middelpunt en toch blijft hij soms zelf onopvallend. Mooi is beschreven de verhouding van Roelie tot de buitenwereld, die zich bepaalt tot het toemeloos genieten van het kind in zijn spel. Pijn veroorzaken hem alleen de menschen, de kleinen, zijn makers, omdat zij onbewust wreed zijn tegen het ongewone. Zij schelden hem voor schele, omdat hij, nu ja, omdat hij anders kijkt dan zij, omdat zijn slechte gezicht maakt, dat hij minder kan dan zij. En dat maakt Roelie telkens razend, niet het slechte zien, want hij denkt zich de consequenties daarvan amper in, maar het gevoel van minderwaardigheid. Dat prikkelt hem tot bravoure stukjes, waarvoor hij telkens zwaarder moet boeten, daarom verzet hij zich tegen het gaan naar de blindenschool, omdat die voor jongens het begrip van onvolwaardigheid behelst.

Wreeder is voor hem de houding van enkele familieleden. Haat laait in hem op, als een tante een eerlijk verdiende schoolprijs hoonend toeschrijft aan medelijden met zijn zwakke oogen. Hij zou het mensch wel willen slaan en trappen en geniet heerlijk van elk ongeluk dat haar zoon over-

komt. Weldadig doet hem daarentegen aan de houding van zijn lieve grootmoeder, wier beeld zoo in hem is gegroeid, dat hij haar naar het leven kan teekenen. Een der beelden die hem later lichtend zullen blijblijven, als zijn oog haar niet meer zal kunnen zien. Prachtig beschreven is die groei van het innerlijke zien. Naast haar zullen blijven leven, zal hij altijd kunnen zien, zijn vader en moeder, zoo verschillend reageerend op het verdriet, dat door hen aanvankelijk dieper gevoeld wordt, dan door Roelie zelf. De angst van den sterken vader voor zijn hulpeloos kind, die zich uit in boosheid als hij weer iets doms heeft gedaan, de grenzenloze liefde van de moeder, die alles kan vergeven, omdat zij zoo volkomen begrijpt wat er in haar kind omgaat. Een liefde zoo groot, dat Roelie er gerust misbruik van kan maken.

Zeer zuiver is geteekend de langzaam groeiende begeerte van Roelie om toch naar de gehate blindenschool te gaan. Als de groote menschen er met moeite over kunnen spreken en niet weten hoe zij de zware tijding aan het kind zullen mededeelen, voorkomt hij hen met de vraag, wanneer hij gaan mag. Want in hem is de zekerheid ontstaan, dat juist die school hem kan geven, waarvoor hij altijd gevochten heeft, toen hij nog iets kon zien — de mogelijkheid ook nuttig te kunnen zijn, geld te verdienen voor zijn moeder, die haar handen bloedend wilde werken voor hem. Nog geen onmachtig buigen voor een benauwend noodlot, maar een gezonde jongenswenschen, een nuttig werkmans worden als vader, een man, geen nietsnut. Het is een voorrecht voor den schrijver, dat God hem het kunstenaars talent gaf zoo uit te kunnen schrijven, wat alleen iemand kan, die uit eigen ervaring weet te spreken. Zulk een gaaf boek is de vrucht van een overwinning.

Dit boek is door zijn verheven eenvoud, zijn diep peilende menschenkennis, zijn ontroerend fijne ontleding van het gevoelsleven, zijn gezond christelijke levensaanvaarding een der beste boeken van onzen tijd.

Gron.

H. S.

(Alle inzendingen, deze rubriek betreffende, aan Ds D. van Dijk, Akkerstraat 26, Groningen.)

Geloof en Heiligmaking.

Nog eens kom ik terug op het schrijven van dienzelfden broeder, die mij reeds tweemaal aanleiding gaf tot het schrijven van een artikeltje.

en wees gij hem een hulp tegen zijne vijanden.

Blijkbaar had Mozes reeds opgemerkt de afzondering en zwakheid van Juda. Ook in dien tijd zal Juda weinig flinke figuren hebben bezeten.

Dat blijkt wel hieruit, dat als verspieder voor Juda wordt uitgezonden Kaleb de zoon van Jefonun (Num. 13:6). Deze man behoorde oorspronkelijk niet tot den stam van Juda. Hij wordt n.l. in Jozua 14:6, 14 genoemd de Keniziet. Ook Othniël zijn broeder heet de zoon van Kenaz (Joz. 15:17, Richt. 1:13, 3:9). Nu is Kenaz een nakomeling van Ezau (Gen. 36:11, 15).

Van Kaleb wordt gezegd, dat hij een erfdeel ontving in het midden der kinderen van Juda (Joz. 15:13). Wanneer hij werkelijk tot dezen stam had behoord, zou dit onmogelijk zoo zijn uitgedrukt.

Wij zullen het dus zóó moeten denken, dat het geslacht van Kaleb oorspronkelijk van Edomietische herkomst was, maar in Israël opgenomen en in Juda ingelijfd was. Dit zal waarschijnlijk bij den tocht door de woestijn hebben plaats gevonden, evenals dit het geval is geweest met de Kenieten, de verwanten van Mozes' vrouw Zippora.

Wanneer iemand, die nog maar kort geleden tot Israël's volk is gekomen, met zulk een verantwoordelijke opdracht wordt belast, dan ligt hier toch wel in, dat de stam van Juda weinig betekenisvolle figuren telde. Het feit, dat Israël telkens den Heere vroeg: wie moet het eerst optrekken? wijst er wel op, dat noch Israël Juda, noch Juda zichzelf als de Koningsstam beschouwde. Men vraagt toch niet naar den bekenden weg! In Juda sprak er zoo weinig van het Koninkrijk, dat hij als Koningsstam heelemaal niet naar voren kwam.

Dat Juda zoo in isolement kwam had het niet aan den Heere, maar aan zichzelf te wijten.

Juda had in zijn isolement zijn kracht gezocht. In plaats van heel het volk saam te roepen, om gezamenlijk, als in Jozua's dagen, den vijand te lijf te gaan, had hij zich afgezonderd met Simeon. Richt. 1:3—20. Wel heeft de Heere Juda's arbeid gezegend, maar door zijn isolement werd het isolement van Kanaän niet volkomen. Richt. 1:19. Juda heeft niet heel het volk gezocht. Hij heeft

1) Noordtzi, Kronieken I, p. 39.

2) Goslinga, Jozua, p. 116, acht Kaleb een man van Juda, maar weet niet den naam Keniziet geen raad.

Hij zegt: „als ik zie hoe menschen, die zich uitgeven voor geloovigen, Gereformeerden en anderen, in hun leven zoo ontzaglijk veel zonde aan de hand houden, als ik datzelfde verschijnsel ook bij mijzelf waarneem, dan rijst de vraag wel eens bij mij, of het wel waar is, dat het geloof een levenvernieuwende kracht bezit, dan gaat onder den invloed daarvan heel je godsdienstig leven kwijnen, dan zie je in dien Bijbel tenslotte allerlei tegenstrijdigheden; in één woord, je raakt alles kwijt.”

Inderdaad, ik kan mij voorstellen, hoe bitter pijnlijk dat voor iemand kan zijn, dat hij bij hen, die hij, naar hun eigen belijdenis, voor kinderen Gods moet houden, zóó in de zonde ziet leven.

Ik wil wel eerlijk zeggen, dat dat een van mijn smartelijkste ervaringen is, in mijn ambtelijk leven te moeten zien, hoe ondanks voortdurende prediking en ambtelijke bearbeiding, men vast kan houden aan zonden van onreinheid, oneerlijkheid, kwaad spreken en allerlei andere boosheden.

En waarlijk, daarbij behoeven wij niet alleen te zien op anderen, diezelfde pijnlijke ervaring doen wij ook op bij onszelf.

Maar, — dat behoef ons nooit te doen twijfelen aan de levenvernieuwende kracht van het geloof. De reden van die zonde in de gemeente is juist, dat wij niet leven uit het geloof.

Als daar iemand is, die in zijn leven een zonde aan de hand houdt, en hij breekt daar niet mee, ondanks waarschuwing en vermaan en die man zou tegen mij zeggen: „toch leef ik uit het geloof”, dan zou ik hem daarop gerust durven antwoorden: „dat is niet waar”.

Als ik elken avond ter ruste ga, na mij door het geloof toegeëigend te hebben de schuldvergeving Gods in Christus; als ik in dat geloof den nieuwen dag begin, als dat geloof mij vergezelt op mijn pad, — dan kan ik nog wel met de zonde te strijden hebben, dan kan het ook nog gebeuren, dat ik in zonden val, maar dan leef ik niet in de zonde en dan wordt mijn leven vast en zeker zóó, dat ook anderen het aan mij zien, dat ik met de zonde gebroken heb.

Een zondige levenshouding kan niet gepaard gaan met een leven uit het geloof.

Wij moeten elkander altijd weer opwekken, vermanen, de zonde na te laten.

Maar de inzet van die vermaning moet altijd weer zijn: begin met te aanvaarden, door het geloof, dat God u om Christus' wille de zonde vergeven heeft.

Alléén wanneer wij staan in den lichtkring van Gods vergevende liefde, zullen wij echt bang van de zonde worden, een hekel aan de zonde krijgen.

Dat zeg ik ook tegen dezen broeder, die mij geschreven heeft.

Hij heeft zelf ook last van een bepaalde zonde, een zonde, die, met de jaren, eer meer dan minder macht over zijn leven krijgt.

Broeder, begin nu eens met uit het geloof te

zich van Israël geïsoleerd. Maar de Heere heeft Juda nu ook van Israël geïsoleerd. Onder al de Richteren, die de Heere heeft verwekt is er niet één uit den stam van Juda. Er is wel sprake van Ezbau uit Bethlehem, maar hiermee „is volgens algemeen gevoelen niet de bekende plaats uit Juda, maar de gelijknamige in Zebulon ten N. W. van Nazareth bedoeld” (Joz. 19:15).³⁾

Hoezeer Juda in den Richtertijd in isolement leefde, blijkt ons duidelijk uit het lied van Debora. Zij noemt in haar zang bijna al de stammen van Israël op. Richt. 5:14—18. Maar de stam van Juda ontbreekt (evenals die van Simeon, die zich bij Juda had aangesloten). Blijkbaar telde Juda in die dagen in het geheel niet mee.

Hoeveer was men toen af van de belofte des Heeren. Gen. 49:8 „Juda, gij zijt het, u zullen uwe broeders loven, uwe hand zal zijn op den nek uwer vijanden; voor u zullen zich uws vaders zonen nederbuigen”. Juda schijnt niet de voornaamste, maar de verachtste der stammen te wezen. Hij was de onwaardigste onder de stammen van Israël!

Zoo schijnt het met Gods belofte altoos te gaan. Het omgekeerde wordt eerst zichtbaar. Gaat altoos door de diepte naar de hoogte! Door vernedering tot verhooging.

Maar Gods belofte is onberouwelijk. Juda kan niet in isolement blijven. Het gebed van Mozes voor Juda wordt verhoord. Juda keert tot zijn volk terug. En het is in dienzelfden Richtertijd, dat de Heere Juda begint terug te voeren.

Dat terugbrengen van Juda tot zijn volk vinden wij beschreven in het boek Ruth. Daar zien wij, hoe een man van Juda, Elimelech, zich niet alleen van zijn volk, maar ook van zijn land isoleert.

Maar de Heere weet uit dit kwade isolement het rechte isolement te doen voortkomen. Uit Moab komt Ruth. En Ruth wordt de stammoeder van David. En David verlost Juda uit zijn isolement. Bij hem zien we weer de bemoeienis met al de twaalf stammen, met heel het volk.

Ook bij David is de eenheid niet volkomen.

(2 Sam. 20).

Het wacht op Davids grooten Zoon, in wien al de stammen vereenigd worden. Openb. 7:5—8.

N.

K. M.

3) Goslinga, Richteren I, p. 195.

POPULAIR-WETEN- SCHADDELUKE SCHIESEN

Het isolement van Juda in den Richtertijd.

Juda is de stam in Israël, waaruit de Koning zal geboren worden.

Duidelijk had Jacob op zijn sterfbed er op gewezen (Gen. 49:8—12), dat Juda de erfgenaam van de belofte was. Hem zouden zijn broeders loven. De scepter zou van Juda niet wijken, noch de wetgever van tusschen zijn voeten.

En de Heere geeft getuigenis aan Jacobs profetie. Inderdaad wordt Juda als de Koningsstam behandeld.

Bij het optrekken van het leger in de woestijn was Juda's banier de eerste. Num. 10:14. Zijn getal was het grootst. Num. 2:4, 26:22. Ook zijn legerafdeeling was het talrijkst. Num. 2:9.

Bij het wijdingsoffer van den tabernakel was het de overste van Juda, die het eerst aan de beurt kwam. (Num. 7:12).

Als het land Kanaän wordt veroverd, is het weer de stam van Juda, die zich het eerst zijn erfdeel ziet toegewezen. (Jozua 15:1).

Ook in den Richtertijd merken wij dezen voorrang van Juda. Zij moeten het eerst tegen de Kanaaniëten optrekken (Richt. 1:1, 2). Ook bij de strafexpeditie tegen Benjamin moet Juda van 's Heeren wege het eerst optrekken.

De Heere herinnert er telkens aan: Juda is de Koningsstam, heeft een heerlijk voorrecht en daarom een hooge roeping.

Dat het noodig is, hier het volk telkens op te wijzen, doet zien, dat Israël dit vergat.

En als wij nauwlettend toe zien blijkt ons inderdaad: zoowel het volk als de stam van Juda zelf hebben in den Richtertijd vergeten, dat Juda de Koningsstam is. Juda heeft in den Richtertijd in isolement geleefd.

Mozes had dit gevaar voor Juda reeds gezien. Hij heeft daarom voor Juda gebeden (Deut. 33:7). En dit is van Juda, dat hij zeide: Hoor, Heere, de stem van Juda en breng hem weder tot zijn volk, zijn handen moeten hem genoegzaam zijn,

leven, G eerst re zal nooi denken: zal u al aan heil geloof.

Dan z een boe gij alles gij hoor vinden.

Dat is Geleer wij moe Dat is al den meente „Wij Geen wettisch geen dre naar hei in ons l gen, als ginnen i weldade Wij zi delen, al Daaro met voc leggen, de waar onszelf Het ki komt ot toegerei moet oo wen op Eerst schap z

Dat g tus noe mogen Gods, o nacht ir ginnen. bitterhe kwijnen. Dan z zelf en kracht te meer

te meer

te meer

te meer

te meer

te meer

te meer

te meer

te meer

te meer

te meer

te meer

te meer

te meer

te meer

te meer

te meer